

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14—, POLUGODIŠNJE I TROMJESEČNO SURAZMJERNO, MJESEČNO K 1-20. — POJEDINI BROJ 10 PARA. — OGLASI PO CIJENIKU. PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

- IZLAZI SVAKI DAN -

.. : TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RAČUN 129.871. :..

UREDNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA OBČIN. PERIVOJA. — VLASTNIK, IZDAVATELJ I ODGOVORNI UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA U ŠIBENIKU, U. Z. S. O. J.

GOD. II.

ŠIBENIK, 5. RUJNA 1914.

BR. 89

Od straha pred Nijemcima francuska vlada bježi iz Pariza. Ogromno napredovanje Nijemaca u Francuskoj. - Naši topovi od 42 cm. - Značaj velike pobjede u istočnoj Pruskoj.

Pobjeda u istočnoj Pruskoj.

Za Ruse katastrofalna.

BERLIN, 4. rujna (u 10 s. i 30 č.). Naše čete, pod zapovjedništvom generala Hindenburga, pozele su daljnje plodove svoje pobjede kod Ortelsburga i Gigenburga. Već sada broj zarobljenih Rusa iznosi 90.000. Izgleda da su i tri ruska komandirajuća generala zarobljena.

Prama vijestima iz rusko-ga vrela, zapovjednik ruske vojske počinuo je.

Francuska vlada seli u Bordeaux.

BORDEAUX, 4. rujna.

Predsjednik republike Poincaré došao je amo sa svim članovima ministarstva.

Bordeaux je na Atlantskom Oceanu. Ovaj bijeg pokazuje, kakva pogibelj prijeli Parizu.

Francuzi u potpunom uzmagu.

BERLIN, 4. rujna (u 10 s. i 30 č.). Zapadna vojska prešla je liniju rijeke Aisne te prosljeđuje svoj marš prema rijeci Marne.

BERLIN, 4. rujna (u 10 s. i 30 č.). Jedino armade prijestolonasljednika bavarskoga i generala Heeringena imadu još uvijek proti sebi u vrlo utvrđenim položajima francuske Lotaringije jakog neprijatelja, dočim izpred armada generala Kluka, Bülowa, Hausena i vojvode Virtemberškoga neprijatelj uzmiče prama rijeci Marni i iza nje.

Nijemci gospodari francuskih utvrda.

BERLIN, 4. rujna (u 10 s. i 30 č.). Sada su već sve zaporne tvrđave sjeverne Francuske izuzev Maubeugea u našim rukama.

Zaporne utvrde Hiron, Ayvelles, Conde, Lafere i Laon zauzete su bez boja.

Njemačka konjica do Pariza.

BERLIN, 4. rujna (u 10 s. i 30 č.). Konjica armade generala Kluka zalijeće se do Pariza.

Juriš na Reims.

BERLIN, 4. rujna (u 10 s. i 30 č.). Naše čete poduzele su juriš na Reims.

(Grad od 110.000 stanovnika, 120 klm. na sjeveroistoku Pariza.)

Austrijski topovi od 42 cm.

Njihovo djelovanje pri Namuru i Givetu.

BERLIN, 4. rujna (10 sati i 30 časa). Generalni štab njemačke vojske daje na znanje:

Kod osvojenja visoko na hridinama položene zaporne francuske utvrde Givet, na belgijsko-francuskoj granici, pružiše nam odličnu uslugu, jednako kao i pri opsadi Namura, od Austrije pripisane nam teške motor-baterije (topovi od 42 cm.) i to radi svoje pomicnosti i radi svoje sigurnosti u gadjanju. Njihovo djelovanje izvrstno je iskušano.

Reims osvojen.

BERLIN, 5. rujna. Veliki glavni kvartir saopćuje: Vojska njemačkog prijestolonasljednika zauzela je Reims bez ikakve borbe.

Osvojenjem nekih zapornih tvrđava pred Reimsom i St. Quentinom, njemačka vojska udaljena je od Pariza samih 80 klm.

Plijen generala Bülowa.

BERLIN, 5. rujna. Armada generala Bülowa imala je među konca kolovoza ovaj ratni plijen: 6 zastava, 349 topova, 79 pušćanih strojeva, 166 vozila i 12.934 zarobljenika.

Plodovi pobjeda drugih armada nisu još točno ustanovljeni.

FRANCUSKE UTURDE.

Utvrdne počinju na sjeveru s Longwy-em i Montmedy-em. K njima se priključuje 56 kilometara zapadno od Metz-a jaki Verdun s mnogobrojnim fortovima, koji se prostiru do 12 kilometara daleko u prostoru oko grada na jednoj i na drugoj obali rijeke Meuse.

Uz gornji tok Meuse između Verduna i Toul-a na rijeci Moseli zatvara put osam jakih t. zv. zapornih fortova (Speerforts), među inima Troyon, Paroches, St. Misiel, Lionaille.

Toul i Nancy, koji inače sam nije utvrđen, ali je okružen od jakih fortova, tvore t. zv. laborsku tvrđavu (Lagerfestung) s promjerom od 32 kilometra.

Deset kilometara istočno od Lunville-a, zatvara utvrda Avricourt željeznicu, što vodi u Pariz.

Epinal, 60 kilometara istočno od Nancy-a, jest isto tako jaka, k tomu još od prirode pogodovana tvrđava sastojća se od fortova (Fortfestung), Crtu, dugačku kojih 60 kilometara do Belforta prama jugo-iztoku, štiti šest na rijeci Moseli ležećih fortova; najjužniji od njih nalazi se na brdu Ballon de Servanie tik na njemačkoj granici.

Između forta Giromagny, što leži na Savourensi i Belforta, iznosi udaljenost jedva kojih 8 kilometara.

Belfort sam, naprama švicarskoj medji, jest vanredno čvrsto izgrađen i ima povrh toga najpovoljnije prirodne uvjete za obranu.

Drugi pojas utvrda čine, počevši od juga prema sjeveru, gradovi Besancon, Dijon, Langres sa 14 do 20 utvrda; 60 kilometara sjevero-istočno od Langresa nalazi se Fort Sourtemont kod Neufchateau-a, gdje je provalio u Francuzku Albrecht würtemberški. To je važno razkršće cesta i željeznica na lijevoj obali Meuse. Ft. Pagny na desnoj obali te rijeke uzpostavlja svezu u Verdunom.

Frontu proti Belgiji tvore Reims sa 16 fortova, kojih 45 kilometara zapadno od toga Laon, 23 kilometara, dalje La Fere; nadalje se prema Belgiji nalaze još Maubeuge i Lille, oba grada, t. zv. fortovne tvrđave (Fortfestung); osim toga ima prema belgijskoj granici i nekoliko t. zv. zapornih fortova (Speerforts).

U trećem pojasu stoji Pariz sa svojim fortovi, baterijama i redoutami, što tvore oko njega vienac dugačak 130 kilometara, sa polumjerom od 12 do 14 kilometara.

Sve tvrđave i fortovi spojeni su međusobno željeznicom i brzojavnim kabelom izpod zemlje.

Pošto je međutim glavna sila njemačka provalila u Francuzku sa sjevera, iz Belgije, to je t. zv. tvrdjavni zaštitni pojas na istoku izgubio velik dio svoje važnosti u ovom ratu.

Radi toga je francuska vlada i

naložila generalissimu Joffre-u, neka izprazni Elsas, da se uzmgne sve raspoložive sile baciti na sjever Francuzke, gdje će se odlučiti sudbina ovoga rata.

Vladarev dar za neuposlone.

BEČ, 5. rujna. Nj. Veličanstvo darovalo je za bezposlene radnike u Austriji i u Ugarskoj po 100.000 kruna.

Državni tajnik Benedikta XV.

RIM, 4. rujna. Nj. Sv. Benedikt XV. imenovao je za državnog tajnika kardinala Dominika Ferrata.

Kardinal Domenik Ferrata je prefekt kongregacije sv. Oficija i jedan od onih koji su bili stavljeni u gled kao kandidati na Petrovu stolicu.

KRONIKA.

Petrogradsko „Novoje Vremja“ piše: „Nitko u Rusiji nije očekivao pobjedonosnu šetnju do Beča i Berlina, jer smo mi zaali da su rušitelji svjetskoga mira stavili sve na kocku i da će rat biti bez milosrdja. Sada je pak neprijatelj nadvladao nekoliko naših vojnih zborova“.

„Rieč“ veli, da se Rusija mora pomiriti sa mišlju, da su u svakom ratu porazi i pobjede izmjenični.

„O potonuću njemačkog krstaša „Ariadne“ u hitci kod Helgolanda priča očevidac: Čuvši gruvanje topova „Ariadne“ potekao je u pomoć stajbim njemačkim brodovima koji se nalazili u boju s pretežnim engleskim ladjama. Ove su na krstaša odmah sabule zestoku vatru. „Ariadne“ je domala dobila njila se na polovicu. Konac se približavalo postala neuporabiva, a brzina krstaša smanjila se na polovicu. Naprije počelo je goriti na zadnjem, kasnije na prednjem dijelu broda. Mornari su zarili trokrotni ura caru, te uz pjevanje pjesme „Deutschland, Deutschland über alles“, „Ariadne“ je nestalo u morskim valovima.“

Bečke novine javljaju, da je srpski kralj Petar ustanovio jedan ženski vojački orijel, srpske amazonke. Jedan londonski list donosi sliku tih srpskih amazonki, i to vele u broju od prvi kolovoza. To govori, kako se Srbija pripravljala na rat već dugo, a umorstvo u Sarajevu takodjer bilo u ratnom planu.

U bitci kod Gumbinena (u istočnoj Pruskoj) palo je mnogo ruske visoke aristokracije, a poginula su i dva velika kneza: Ivan i Oleg Konstantinovići, sinovi velikog kneza Konstantina, careva bratića. Ivan Konstantinovići je uzeo kćer srpskog kralja Petra.

Londonske novine javljaju, da su Nijemci provalili iz jugozapadne Afrike u engleski posjed Kap.

U Parizu već vlada strava radi prijeteće pogibelji dolazka Nijemaca. U Louvru

već dugo vremena čine se pripreme za očiuvanje umjetničkog blaga. U drugom katu smještena je bolnica, tako da na Louvru više zastava „Crvenog Kriza“.

RATNE USPOMENE

Doživljaji mmp. o. A. Bukića.

III.

Jutrom četvrtoga kolovoza, čim mogoh prije, izagih van i opažam na licima prolaznika neku potištenost. Idem u sveučilišnu biblioteku, gdje nalazim samo poslužnike, koji mi pripovijedaju, da je pod Lütichom jaka borba; ali da se Belgijanci drže junački, te da Nijemci još ne prijevose Mose. Ipak priznaju, da će im biti teško, jer je belgijanska vojska još kojekuda rastrkana. Vani čujem isto govorenje; ali se ipak nadaju, da će se moći oprijeti silii neprijateljskoj, jer cijene, da bi Francuzi bili dužni čim prije im priskočiti u pomoć.

Podjoh k nekim poznatim mi osobam, da odatle promatram, što rade gradjani. I zbilja tu vidiš, što može domovinska ljubav. Nećeš naći jednu osobu, da se nije okitila belgijanskom trobojom. Mnogstvo svijeta juri ulicama noseći omašne omote, u kojima je hrane, robe, u jednu riječ svega što može vojnicima u ratu trebati. Trgovci daju muke svoju trgovinu, da olakšaju trošak Vladi. Mladji svijet, osobito klerici raznih redova, kojih je velika množnja u Belgiji, ponudio se za njegu ranjenika, te se u velikim grupama žure po gradu, da pripreve što im treba. Ispitivan potanje, što je na bojištu; ali mi neznadu kazati. Novine donose opis borbe i vele, da se Lütich dobro drži; jedino, da su Nijemci osvojili neka sela, koja su preko Mose. I tako taj dan progje u nezavisnosti, koli za me; toli za gradjane Louvainu.

Nu sutrašnji dan počeo bistriti položaj. Iz novina si mogao razumjeti, da je položaj za Belgiju težak. Mnogstvo vojske prolazi Lauvainom i ide prema Lütichu. Listovi donose razne varke, kojima da se služe Nijemci. Vele, da se nekoliko Nijemaca presvuklo u odijelo engleskih oficira i dovukli se u stan glavnoga zapovjednika Lüticha, generala Lemana, namjerom da ga ubiju; nego srećom okolina generalova upoznala varku i sranvila napadača sa zemljom. Nu što je još gore, dolaze vijesti sa svih strana Belgije, da je tu veliko mnogstvo uhoda njemačkih, te da se mora oštro paziti na sve Nijemce bez razlike. To je nemilo uzrujalo svijetinu, te ih počeli hvatati i zbilja kod nekih nadjoše sumnjivih spisa, te ih odmah dadoše strijeljati; dok je velika većina bila pravедna. Na temelju nadjanih spisa, dodje naredba od Vlade, da svi Nijemci u najkraćem roku moraju ostaviti Belgiju, što je među Nijemcima prouzrokovalo veliku smet-

nju, jer su to ljudi većinom bogati posjednici ili trgovci, kojima je ta naredba bila propast; ali sila nema zakona i počne u velikim masama seliti. Ipak neki ne moguše umaknuti oprezu, kojim ih Belgijanci pratili, te u limeste Louvain šestoga kolovoza uloviste ih kao uhode, pa iste večeri u sedam sati javno ih ustrjeliše. Istoga dana došao i kralj u Louvain, da pregleđa vojsku, koja je išla na bojište; ali se nije pokazivao vani, jer se je morao čim prije vratiti u Bruxelles.

Sve to, što sam dotle čuo i video, tako je djelovalo na me, da sam odlučio osta ti Belgiju i naći načina, kako da dođem u Dalmaciju. Idem nekim ocima u samostan, da ih pitam za mnijenje; ali kako ne misle nego na svoju domovinu, ne znadu me ni svjetovati. Priznaju, da je teško stanje, jer, od časa do časa, može doći red i na austrijance, da moraju seliti, što se zbija u Antverpenu i dogodilo; ali to je bio dotle osamljen slučaj; nu za to se bojazan nije umanjila.

Videći ja da se nemam na koga osloniti, odlučih slušati samoga sebe, ter im izjavih, da sutra, u petak, idem u Bruxelles konsulu, s kojim ću se posavjetovati, kako bih najlakše mogao do Austrije. Stali me neki odvrćati od putovanja, jer da mogu upasti u kakovu nevolju; ali ja ne popuštam, već, po što po to, moram u Dalmaciju, tvrdom nadom, da me providnost neće ostaviti.

Drniš za „Crveni Križ“

II. Iskaz.

Radničko Društvo K. 100, Marko Jurić presj. radn. društva 5, Članovi radničkog društva; Petar Škarica 4. Mate Gaspardi 4, Ika Šarić-Mekinić 4, Ivan Patijera 3, Mate Vlačić 2, Ante Podkrajski 3, Ilija Budiša 2, Andro Širanić 2, Mile Mihaljević 2, Miro Novak 2, Frano Živ, Šupuk 2, Mate Cavka-Bio 2; Ivan Podkrojski 2, Marko Jerković 2, Mate Trebutz 2, Ante Kravar 2, Jure Eršić 2, Guste Colombo 2, Niko Čavka 2, Niko Kurtović 2, Josko Patijera 1, Mate Živković 1, Ivan Kravar 1, Stipan Šetej 1, Ivan Mujan 1, Frano Krčela 1, Ivan Kević 1, Cvita Marin 1; Jakov Bojčić 1, Šime Pranić 1, Jakov Kević 1, Niko Gaspardi 1, Ante Mrše 1, Ivan Nakušić 1, Niko Kević 1, Stipe Gluić 1, Ivan Samardžija 1, Mate Jelić 1.

Ante Difaico, posjednik K. 50, Toša ud. Mihanović, obrt. 20, Marija Škarica 5, Marko Cvitić 3, Tome Piljac 8, Marija ud. Leontić 2, Toša ud. Lilić 1, Kata ud. Bukarica 1, Josip Bruglia 6, Jure Kulišić umir. posluž. 4, Roko Šarić pošt. posl. 5, Kata Malenica 1, Luigja Kužel 2, Milka Grabo 3, Niko Kosor 2, Stipe Jelčić 1, Josip Krelja, opć. perov. 2, Berta de Dorotika 10, Kaja Ramljak 1, Ana Leontić pok. Stipe 2, Mate Topić p. Mate 1, Ana ud. Topić 1, Stipe Prpa. glav. 2, Ante Kašić, pošt. majstor 3, dostavljajući sljedeći popis: Stjepan Keme-nović 2, Mate Ramljak 2, Ivan Ramljak 2, Marija Ramljak 1, Ive Odak p. Grge 1, Ive Odak Ivin 1, Marija Ramljak 1, Marija Bukarica 1, Jandrija Nedoklan 1, Martin Topić 1, Palmina Ojenari 1, Santo Ojenari 1, Špiko Mileta 1, Josip Cace 1, Andja Kubisch 1, Ignee Peterschlinik 1, Josip Šikljić umir. žand. 5, Joko Radeljak 1, Ivan Ivić 1, Jela Radeljak 1, Todora Čolović 1, Dušan Lukavac 4, Petar Lukavac 5, Maksim Čosić 5, Mičo Čosić 5, Ivan Jelić 1, Todor Šain 1-20, Luka Tatomir 5, Vaso Vuković 2, Todor Martić 3, Jakov Vuković umir. proto 10, Ljubica ud. Popović 5, Ivanka Vuković 1, Ivanka Vuković žena Jakova 5, Ljubomir Vuković 1, Draginja ud. Vuković 2, Djurdžija Malešević 1, Todor Malešević 1, Ačim Malešević 1, Ivan Sikavica 1, Niko Bračić 1, Antun Slipčević 2, Dujko Odak 1, Niko Ramljak opć. prisj. 6, Johann Simegry 2, Perić straž-meštar 3, Ante Kašić još sabrao 25-10, Kalinik Bošković sabrao 174, Ivan Berborović c. k. željeznički činovnik dostavio je ovaj doprinosni arak: Krste Lilić K 1, Ika ud. Lilić 1, Ante Slipčević 1, Josko Nakić 1, Dušan Jović 2, N. Vranković 1, P. Uroda p. Miće 2, N. Ustić p. 50, P. S. Uroda 1, M. Letiza 1, Josko Reljić 2, Josip Drezga 2, Vjekoslav Jušić 1, Domina Kulušić 1, D. Miović 1, D. Stambuk 2-80, Petar Spajić 1, Odak Ivan 1, Lilić Božo 1, N. N. 1, An. Ramljak 1, Oskar Tschira 2, Kamilo Hoff-

mann 2, Ante Zenić 1, Marija Marušić 5, Jela Matić 1, Stipan Višić 1, Pavao Nakić 1, Bruglia 1, Šime Matić 1, M. Deur K 1, Mate Iliadica K 5, Damak Adžija 1, T. Mardronja 1, Cvjio Duzbaba 1, Tomo Pelicarić 1, Jere Gaspardi 1, Tome Rašković 1, Salvi 5, Massinger 1, Anton Mayer 1, G. Matuserek 1, F. Buchschahez 1, Mate Gaspardi 2, F. Biromaier 1, N. Čakić p. 60, A. Kašić p. 50, Božo Reljić K 1, B. Odak 1, Jere Patrineri 1, Ivan Novaković 2, N. N. 1, Iure Duančić 2, Stipe Gojanović 1-20, Viktor Skarpa 1, Šimun Ostojić 1, Špiro Lukavac 1, Aleksander Mikričić 2, N. Smolčić 1, Drago Čorić 1, Bulat 1, Ljubomir Vuković 1, M. Cesidio 1, Dr. B. Adžija K 2-50, Kržanić 1, Mirko Kulušić 2, Pavao Kolar 1, M. Ramljak 2, Šime Tarle 10, Ivan Živković 1, Bokalić čin. Zell, Ive Belamarić p. Tome 10, Elena Buić 5, Elena Rossa 1, Odak Ivan Dujko 2, Vukadin Ilija 2-20, Tribjen Paško 2, Zimmer Josko 3, Božo Lilić 2, Razni doprinositelji 6-90.

Sabiranje sljedi još dalje te će imena prinosnika naknadno bit objelodanjena.

Grad i okolica.

U počast novom poglavici Crkve. Jučer četvrti prije podneva sva zvana u šibenskim crkvama slavljenjem objavila su, da je Crkva dobila novog svog Poglavicu.

Sutra u 10 sati bit će u Bazilici svečana pontifikalna misa zahvalnica za sretni izbor, a pozvane su sve civilne i vojničke vlasti.

Povjerenstvo za spremanje poljskih proizvoda. U smislu zakona i odnosne provedbene ministarstvene naredbe 8. kolovoza 1914. konstituiralo se je prekujučer „povjerenstvo za spremanje poljskih proizvoda“ u Šibenskoj občini.

Članovi tog povjerenstva jesu gospoda: kanonik Vinko Karadžole, Ilijadica Mijo, Trlaja Josip, Bujas Vice, Katik Niko, Drezga Josip i Kronja Jerko posjednici iz Šibenika. Po pravu je predsjednik povjerenstva upravitelj občine g. Humbert Luger.

Sastanku na občini, na kome je sliedilo konstituiranje povjerenstva, predsjedao je gosp. obć. upravitelj Luger, a prisustvovao je istome velemožni gosp. upravitelj c. k. poglavarstva namjestništveni savjetnik Calebich, koji je prisutnim rastumačio važnost i svrhu povjerenstva, te potakao članove, da živo priuđu na rad.

Svrha je ovog povjerenstva u kratko, da u ovo ratno doba ustanovi: 1) što našim poljodjelcima treba, da uzumogu svoje proizvode pobrati i kući spremiti; 2) da nastoje da se za to pribave potrebite radne sile, životna i razna druga sredstva.

Nego, kako je sasvim zgodno naglasio g. savjetnik Calebich, prvi uvjet za uspješno djelovanje povjerenstva biti će međusobna ljubav i poštivost sviju obćinara i spremnost, da jedan drugome pomogne. U tom će se smislu također morati narod podučiti.

Prigodom sastanka bijahu izneseni razni predlozi i želje, vrhu kojih se je povelja razprava. Gosp. savjetnik Calebich obćeaio je svu svoju pomoć u svakom važnom, opravdanom i ostvarivom pitanju.

Nakon toga je gosp. upravitelj Luger zaključio sjednicu.

U jednom od narednih brojeva baviti ćemo se obširnije sa svrhom i djelokrugom gorispomenutog povjerenstva.

U Šibeniku sve zdravo i veselo. Jedan inžinir profesor u Italiji obratio se na dvije obitelji u Šibeniku, pitajući tjeskobno što je od njih. Sigurno su talijanske novine javile, da je Šibenik bombardiran i sražen sa zemljom.

Dotičnom inžiniru-profesoru odgovoreno je, da je ovdje sve zdravo i veselo, da je Šibenik živahniji nego igda, a glazbe i zabave na pretek. Znatiljzmi smo hoće li i ovo talijanske novine donijeti.

Kotarski odbor za spremanje poljskih proizvoda. Uopredno sa obćinskim povjerenstvom ustanovio se je kotarski odbor za spremanje poljskih proizvoda. Od poglavice c. k. Poglavarstva, gosp. savjetnika Calebicha, potaknut je gosp. zastupnik dr. Ante Dulbić da stupi na čelo odbora, čemu se je on rado i spremno odazvao.

Kotarski je odbor ovako sastavljen: Predsjednik: Dr. Ante Dulbić, članovi: gg. Josip Karadžole nadočitelj, profesor don Rudolf Plan, Pere Škarica posjednik i Ugo Fosco posjednik.

Zadaća je toga odbora da ustanovi ured očevidnosti potreba pojedinih obćina za spremanje poljskih proizvoda, Obćinska povjerenstva — kad u istoj obćini ne bi mogle namiriti sve potrebe a moglo bi ih se namiriti raspoloživim sredstvim iz drugih obćina istog kotara — imadu se o-

bratiti kotarskom odboru, koji će držati u očevidnosti ne samo potrebe pojedinih obćina nego i sredstva raspoloživa u pojedinih obćinama te poradi, da se pomogne onamo gdje treba.

Pošto je pak u Zadru za cijelu pokrajinu ustanovljeno p krajinjsko povjerenstvo za spremanje poljskih proizvoda, to će kotarski odbor biti kao spona između obćinskih povjerenstva i pokrajinjskog, kad bi u jednoj obćini, bila potrebita, pomoć iz koje obćine drugog kotara.

Proti beštini i bezstidnim riječima. Građani se pravom tuže, da se u nekim ulicam grada čuju svakojake beštine i rječetine ponajviše od strane dječurlije. Tomu treba sa strogom pažnjom i strogim kaznama stati na kraj. U našem gradu Bogu hvala, nećeš čuti od odraslog svijeta — izim koje žalostne iznimke — kakovu opakiju riječ; zato treba još veću pažnju posvetiti nekoj razuzdanoj mladeži, da se zlo iskorijeni. U ovim teškim vremenima red je, da se svi osvijeste, saberu, da se Bogu obrate da tako nadju mira, utjehe i snage. S toga beština i psost osobito sada uznemiruju čestite građane. Naše revno redarstvo će, nadamo se, strogo pripaziti i kazniti hulitelje Boga i poštenja.

Primanje dobrovoljaca u vojsku. Ministarstvo za zemaljsku obranu dozvolilo je, da se dobrovoljci za vojsku mogu pri-mati bez ikakva ograničenja. Jedino je potrebno iskazati dobu života. Prijaviti se može kod Nadopunitelbenog zapovjedništva.

Novaci i naknadni pričuvnici godine 1914., ako još nisu bili pozvani, mogu odmah nastupiti vojnu službu kod svih četa, osim kod konjaničtva i kod jahačega topništva.

Remington Standard

Jedan milijun pisanih strojeva

u porabi.

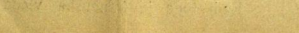
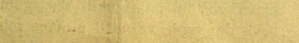
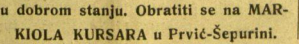
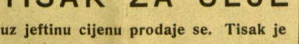
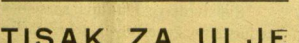
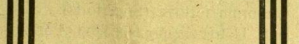
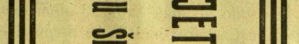
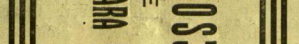
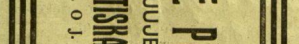
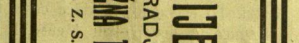
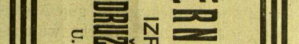
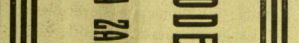
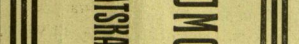
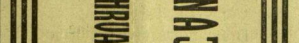
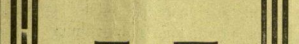
Model X i XI. :: BEZ KONKURENCIJE ::

Poepuno

amerikansko pukuštvo

GLOGOWSKI & Co. - TRST

Piazza della Borsa No. 14 I kat
Telefon br. 17-70.

KNJIGOVEŽNICA

HRVATSKE ZADRUŽNE
TISKARE U ŠIBENIKU ::

u. z. s. o. j. (Dr. ANTE DULBIĆ I DRUG).

UVEZUJE DUGOTRAJNO I SOLIDNO SVAKE
VRSTI UVEZA, KAO: PROTOKOLE, MISSALE,
MOLITVENIKE I SVE U TU STRUKU SPA-
:: :: DAJUĆE RADNJE. :: ::

CIENE UMJERENE. — IZRADBA BRZA
:: :: I SOLIDNA. :: ::

Svatko mora da pogodi!

400.000 i 200.000 franaha iznose glavni
turskih srećaka. zgotitci

6 vučenja svake godine! Buduće vučenje 1. kolovoza.

475.000 odnosno 375.000 kruna odn. franaka i lira iznose svakogodišnji glavni zgotitci skupine 5 odnosno 3 izvrsnih srećaka.

13 odnosno 9 vučenja svake godine! Buduće vučenje 1. kolovoza. Mjesečni obrok od K 4.— dalje. — Cijenj. naručnicima namijenjene su nagrade i premije!

Izjašnjenja daje i naručbe prima za „Slovensku i Hrvatsku Narodnu Stražu“

g. Valentin Urbančić, Ljubljana, 20.

PRVA HRVATSKA ŠTUKATERSKA RADIONA
u SPLITU. - Put Grobišta kod Sv. Ante

J. D. Dragičević, J. Ružić i A. Ružić

Opskrbila je svoju radionu sa svim modernim strojevima i alatom koji trebaju za štukaterski zanat, te proizvadj razne Spomenike, praonice, kupatila i krsione, te stupove naslove za terace, kipove itd. Suviše proizvodj razne vrsti pločica Mozaik u različitim bojama, te pločice u presli u raznim narisima i u raznim narodnim bojama. Proizvadj cijevi u svakom obliku i promjeru od 10 do 60 centimetara promjera. Proizvadj stepenice u raznim bojama Mozaika, te svake vrsti dimnjaka i krovnih vijenaca.

Prodaje svakovrsnog istučenog Mramora za Mozaik te cementa i sadre itd.

Cijenji po zahtjevu se šalju badava i franko.

— Ne boji se nikakve konkurencije. —

„SVOJ K SVOMU“.

HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA

ŠIBENIK

UKNJUŽENA ZADRUGA SA OGRANIČENIM JAMSTVOM
(Dr. A. DULBIĆ I DRUG)

OBŠKRBLJENA JE SVIM MATERIJALOM, TAKO DA JE U STANJU TOČNO, BRZO, U MODERNOM SLOGU TE UZ VEOMA UMJERENE CIJENE IZRADJIVATI SVE
:: RADNJE SPADAJUĆE U TISKARSKU STRUKU ::

IZRADJUJE POIMENCE POSJETNICE, TRGOVAČKE MEMORANDUME, RAČUNE, NASLOVNE LISTOVE, TRGOVAČKE I SLUŽBENE OBVOJE, VJENČANE KARTE, PLESNE I DRUGE ZABAVNE POZIVE I PROGRAME, OSMRTNICE, CIJENIKE, JESTVENIKE I T. D. I T. D.

VELIKO SKLADIŠTE TISKANICA ZA OBĆINE I ŽUPSKE UREDE. :: ::

PRODAJA RAZNOVRNOG ČISTOG PAPIRA I OBVOJA.

Raznovrstne, umjetnički izradjene koraljne
uresne nakite izradjuje

RIBARSKO - KORALJSKA
ZADRUGA U ŠIBENIKU.

Radiona i izlozi nalaze se na obali kraj perivoja.

TISAK ZA ULJE

uz jeftinu cijenu prodaje se. Tisak je u dobrom stanju. Obratiti se na MAR-KIOLA KURSARA u Prvić-Šepurini.